

ПСИХІЧНИЙ СТАН ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Ольга Травіна

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Сергій Вишніченко, канд. мед. наук

Ключові слова: психічний стан, персонал організації, психогенні розлади, ПТСР.

Проблема збереження психічного здоров'я є однією з важливіших в період воєнної агресії проти України, оскільки це впливає як на ефективність роботи персоналу, успішність діяльності всієї організації, так і на життєдіяльність країни в цілому. Внаслідок ситуації невизначеності, постійної загрози здоров'ю та життю зростає внутрішня напруга, рівень стресу і тривоги, що спричинює дезадаптацію та різноманітні розлади психіки. Збільшується кількість пацієнтів з панічними атаками, obsesивно-компульсивним, тривожними, фобічними розладами. Своєчасно проведена діагностика та оперативно надана психологічна допомога можуть запобігти ПТСР і важким психічним розладам.

Тема психічного стану персоналу організацій в умовах мирного часу представлена в багатьох роботах: в праці Л.М. Карамушки [1] визначено суть психічного здоров'я. Н.М. Шевченко [2] описав комплекс методик для дослідження цього феномену. В ряді зарубіжних досліджень представлений аналіз психічних розладів населення, спричинених військовими конфліктами [3, 4]. Вивчення психологічних наслідків російсько-української війни лише розпочалося і знайшло відображення в працях таких вітчизняних науковців: В. Зливков, С. Лукомська, В. Мороз, О. Кокур, Н. Лозинська, І. Пішко [5, 6].

Мета дослідження полягає в глибокому розумінні та аналізі психічного стану персоналу організації в умовах воєнного часу з метою розробки ефективних стратегій управління та підтримки працівників для забезпечення сталого функціонування організації під час кризових обставин.

Для реалізації поставлених завдань було проведено опитування 34 співробітників компанії, яка розміщена в прифронтовому місті.

Оцінка психічного стану персоналу організації проводилася за допомогою шкали базової психологічної оцінки ІАРТ, яка включає три модулі: PHQ-9, GAD-7, шкалу фобій.

Більшість респондентів мали мінімальний рівень тривожності (67,6%). Ознаки легкого і помірного ступеню депресії та тривожності були у 29,4% опитуваних. Одна людина показала найвищі показники по всім шкалам, а отже, потребує оперативного психологічного

втручання. Достатньо високий відсоток досліджуваних мали ознаки фобій: соціальних (41,2%), панічних атак та інших тривожних симптомів (55,9%), різних ситуацій через страх окремих об'єктів або видів діяльності (32,3%).

Деяка кількість респондентів переживали різні вияви стресу, серед яких найбільше представлені страх і тривожність. Також ряд опитуваних вказали на напруженість, зниження інтересу чи відчуття задоволення від виконання справ, пригнічений настрій, відчуття втоми або зниження енергії, труднощі з концентрацією, складнощі з засинанням, постійні хвилювання і надмірні переживання за різні справи, підвищену дратівливість, поганий апетит або переїдання, сповільненість рухів. Декілька людей також відзначили наявність думки, що було б краще, якби вони померли, або думки заподіяти собі шкоду.

Зазначені проблеми потребують пошуків різноманітних ресурсів та джерел для корекції психічного стану, психоедукації персоналу щодо цих питань. Особливого значення набуває роль керівництва організацій, яке несе відповідальність за підтримку психічного стану співробітників, розроблення відповідних стратегій та програм.

Список використаних джерел:

1. Карамушка Л. Психічне здоров'я: сутність, основні детермінанти, стратегії та програми забезпечення// *Psychological Journal*. 2021. №7(5). С. 26-37.
2. Шевченко А.М. Комплекс методик для дослідження психологічного здоров'я менеджерів освітніх організацій// *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2019. №2-3.
3. Murthy, R.S., Lakshminarayana, R. Mental health consequences of war: a brief review of research findings// *World Psychiatry*. 2006. 5(1). P.25-30.
4. Priebe, S., Bogic, M., Ajdukovic, D. Mental disorders following war in the Balkans: a study in 5 countries// *Archives of General Psychiatry*. 2010. 67. P.518-528.
5. Зливков В. Діти війни: теоретико-методичні і практичні аспекти психологічної допомоги: навч. пос. / В. Зливков, С.Лукомська. – Київ- Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2022. 95 с.
6. Теорія і практика управління страхом в умовах бойових дій: метод. посібник/ О.М. Кокур, В.М. Мороз, І.О. Пішко, Н.С. Лозінська. Київ-Одеса: Фенікс, 2022. 88 с.